

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Tájékoztató.

Nincs nehezebb dolog, mint mikor az embert sorsa olyan vidékre veti, melyet nem ismer; nem tudja, milyen nép lakja, nem ismeri az éghajlat viszonyait, nincs tisztában az ottani növény és állatvilággal, a megélhetési módakkal és viszonyokkal, sőt még azt sem tudja biztosan, hogy mikép, milyen eszközök igénybe vételével tud majd eljutni redeltetési helyére. Pedig hát nem minden embernek adatott meg ott élni és halni, ahol született; talán a földmives osztály az egyedüli, mely ebben a szerencsés helyzetben van, bár a mostani válságos gazdasági viszonyok közt ebből is soknak kell vándorbotot venni a kezébe s jobb vidéket, boldogabb hazát keresni.

Az erdészeti altiszt személyzet majdnem kivétel nélkül arra van utalva, hogy megélhetését szülőhelyétől távol fekvő, idegen és ismeretlen vidékeken keresse, mert ritkán jut egy-egy abba a szerencsés helyzetbe — ha ugyan annak lehet nevezni, — hogy a saját vidékén jusson állomáshoz. Talán nem is kíváncsi ez, mert hiszen régi igazság az, hogy senki sem próféta a hazájában s az embernek rendesen nagyobb a tekintélye, a becsülete idegen emberek közt, mintsem a saját honfitársai előtt, végre pedig az ember nem is igen válogathat az állomások közt, hanem azt igyekszik elnyerni, a melyik éppen keze ügyébe esik.

Mikor egy távol vidéken üresedésbe jött állomásra kiírt pályázatot olvasunk, első kérdésnek az vetődik fel, hogy hol is lehet az, milyen vidéken, milyenek ott az erkölcsök, a

szokások, milyen az ottani lakosok életmódja, viselete stb. és mindezekre a kérdésekre csak abban az esetben kaphatunk fölvilágosítást, ha a véletlen valami ismerőssel áldott meg azon a vidéken, vagy pedig ha tekintélyes költséggel maga megyünk azt megtekinteni.

Milyen jó volna ilyenkor egy olyan ismertető könyv, melyből mindezeket megtudhatná s mely kivezetné őt az ismeretlenség homályából!

És éppen az erdészeti pálya az, melynél nagy előny ránk nézve, ha már előre tájékozva vagyunk mindezekről a dolgokról s itt valóban nagyon sok az olyan dolog, mit tudni és ismerni jó és hasznos.

Szükségünk lenne azért egy olyan munkára, melyből kellő tájékozást nyerhetnénk mindenről, amire szükségünk van és amit tudni akarunk. Egy ilyen kalauzoló könyvnek a megszerkesztése nem is lenne valami nagyon nehéz feladat, ha mindenki, aki állásánál, ismereténél, képzettségénél fogva arra képes és hivatva van, beállana munkatársnak s tudását nem tartaná magának, hanem azt a közjó érdekében közrebocsátaná.

Nyilvánvaló, hogy munkatárs lehetne minden egyes erdészeti altiszt, mert ki az, ki nálánál jobban ismerné a vidéket, annak éghajlatát, terményeit, népét és szokásait? ezeknek egyszerűen, érthető szavakkal való leírása pedig nem olyan ördögi mesterség, mely valami nagy fejtörést igényelne.

Ilyen könyvnek a megszerkesztését határozta el lapunk szerkesztője, tudatában annak, hogy ez által nem csak az erdészet személyzetnek, hanem bárki másnak is hasznos és élvezetes

olvamányt nyújtana, de természetes, hogy ezt csak akkor fogja tehetni, ha mindenki, aki erre magában csak némi képességet is érez, támogatni fogja őt nehéz vállalkozásában s munkatársul hozzá. Az egyesült erőszegődik a közös, egységes akat játszva legyőz minden akadályt s ha mindenki igaz ügybuzgósággal, lelkesedéssel lát a dologhoz, rövid idő alatt olyan tájékoztató könyvet fogunk a világnak bemutatni, mely eddig páratlanul állana.

A szolgáltatott adatoknak a következőknek kellene lennie:

1. Vármegye, járás, község, melyben valamely védkerület fekszik; lakosság, nyelv, vallás szerint, viselete közlekedési viszonyok; a védkerület vagy erdőrész elnevezése és kiterjedése.
2. Tenger színe fölötti magasság; éghajlati viszonyok; folyók, patakok, tavak.
3. Az erdőtalaj minősége, az azon található faemek, mennyiségük hozzávetőleges százalékokban kifejezve.
4. Az erdei termékek kihasználásának és értékesítésének módja, szállítási eszközök, csuszató és usztató csatornák, duzzasztók stb. rövid ismertetése.
5. A fatermékek és fagyártmányok neme, előállítási költségei; faanyagok piaci ára.
6. Erdősítésnél divó szokás; a természetes és mesterséges felujítás közötti arány; évi átlag

holdakban kifejezve; csemeték nevelése, minőség szerint föltüntetve. Az erdősítés és csemete nevelés költségei. A legutóbbi évek erdősítéseinél elért eredmények.

7. Erdőkárosítások és pusztítások módja és mérve; az erdővédelem eredménye.

8. Mellékhasználatok: legeltetés, maggyűjtés stb. és az ebből nyert jövedelem.

9. A vadállomány leírása; vadászatok, dúvad pusztítás, hasznos vad tenyésztésének módja.

10. Házi állatok tenyésztésének mérve, módja.

11. Erdőőri javadalmazás.

12. Különféle megjegyzések.

Ezeknek az adatoknak segítségével megszerkesztett tájékoztató könyv tükre lenne hazánk erdészetének, de egyszersmind ismeretője egyes vidékeknek is, mely apránként füzetekben megjelenvén, idővel vaskos kötetbe lenne beköthető.

A füzetekben való kiadást szükségessé teszi egyrészt az, hogy alig reménylhető annyi adatnak és leírásnak rövid időn belül való beérkezése, másrészt pedig az is, hogy így apránként még a legszegényebb ember is könnyen megszerezheti magának az egész művet.

Természetes, hogy a vállalkozás csak abban az esetben sikerülhet, ha az erdészeti altisztek

TÁRCZA.

Vadász emlékeim.

II. Bolhás.

Szép idők voltak azok s most is örömet idézőm emlékeiknél. Ereimben vigan pezsgett a tüzes ifjú vér, szomorúság, búbanat ismeretlen fogalmak voltak. Amerre csak fordult az ember, mindenütt akadt egész sereg jó vadászczimborára s nem valami koczapuskásokra, hanem igazi hivatásos vadászokra s uri, gavallér emberekre. Egy-egy vadászkirándulásunk valóságos lakodalom számba ment, olyan lakzikat csaptuk a pihenéskor vadászat közben és hogy mi volt még a vadászat után, annak csak a jó Isten a megmondhatója. Nem úgy, mint a mai vadászok nagy részénél szokás, hogy egy falás kenyeret és három krajczár ára szalonnát

dugnak zsebre, sőt némelyik még azt sem, hanem csak bicskát visz magával, abban a reményben, hogy az ennivalót majd elhozza a másik, hanem szekér hozta halom számra a különféle pecsenyét, hurkát, kolbászt a társaság után és akkora hordó bort, hogy a vadászat végeztével minden hajtó botorkálva tudott csak hazamenni. Még az is megtörtént, hogy a pusztaságon terített ebédünkhöz a cigánybanda is kirándult s ott húzta a szebbnél szebb magyar nótákat gyakran olyan csikorgó hidegben, hogy az ujjai meggémberedtek bele, no de nem bánta meg, mert azután a tányérozás hozott is be annyit a bandának, a mennyit a mai hatos és piczulás mulatók mellett félétven át sem keres meg.

Ha még ehez hozzá vesszük a vadászatok eredményét, mely sokszor még azokon a vaddús vidékeken is valóban bámulatos volt, nem csoda, hogy örömtől repdesett a szívünk, midőn egy-egy összejövetelünk napja közeledett.

Az előző fejezetben említett vadászterületemen nagyon elszaporodtak a rókák, miután a Duna válasz

lelkesedni fognak az eszméért és készségesen beszolgáltatják a védkerületeik leírását. Meg vagyunk győződve arról, hogy altisztjeiket ebben a fáradozásukban föllebbvalóik is készségesen támogatni és segíteni fogják.

Felkérjük ezennel hazánk összes erdészeti altisztjeit, hogy álljanak be munkatársakul és dolgozataikat lehetőleg mielőbb küldjék be lapunk szerkesztőségéhez, hogy a füzetek kiadása már a jövő év elejével megkezdődhessék.

LEVELEZÉS.

Huszt-baranya 1898 október 9.

Tekintetes szerkesztő ur!

Olyan esetről értesíthetem lapunk tisztelt olvasóit, melynek egy derék kartársunk majdnem áldozatává lett, talán jutalmul 40 évi hűséges szolgálatának. Az eset rövidesen előadva a következő:

Frindt Lajos huszti m. kir. főerdőr többször észlelte, hogy a védelkerületéhez tartozó „Toszt” nevű erdőrészben juhaikat legeltetik az Ugocsa vármegyei kis-rákóczi pásztorok. Ennek a visszaélésnek elejét veendő, mult hó 26-án két hegyi lakót maga mellé véve segítségül, kiment a megtámadott helyre s csakugyan ott is találták a juhokat s nyomban hozzáláttak azok bebajtásához. A juhokat három pásztor őrizte s ezek most kéro és bünbáno szavakkal sompolyogtak az öreg főerdőörhöz s váltig ígértették, hogy hajlandók megfizetni a reájuk kirovando birságot, de az öreg nem sokat hederített ezekre az ismert frázis-

sokra, hanem tovább terelgette a juhokat. Ekkor az egyik juhász oldalról olyat sujtott nehéz botjával jobb kezére, hogy nem csak annak két ujjá, de még a fegyvere is eltört.

Frindt törött fegyvere után akart kapni, de ekkor már a második ütés érte lapoczkán és vállán át, oly hevesen, hogy lapoczkacsontja meghasadt, mire hátrálni kezdett, de szerencsétlenségére lábai szederindába keveredtek és hanyat esett, mit a támadók fölhasználva, fejére és lábaira még több ütest mértek.

A hegyi lakók, kiket pedig Frindt segítségül vett maga mellé, látva a veszedelmet, megugrottak s e közben a juhások is juhaik után futottak, nehogy azokat a hegyi lakók behajthassák.

A súlyosan megsérült Frindt időközben magához tért és a sürűsége át hazafeié igyekezett, de hogy miként ért haza, azt már maga sem tudta. Az esetről nyomban értesítette fölöttes erdőgondnokságát ez pedig a csendőrséget, mely másnap már le is tartóztatta a három juhászt, kik mindannyian jómodu szülők gyermekei és azoknak a juhait őrizték. A bünösöket a járásbiróság kihallgatván, miután hatósági közeg elleni erőszak és súlyos testi sértés büntette forog fenn, az ügyet a máramarosszigeti kir. törvényszékhez tette át.

Frindt 66 éve daczára erőteljes és igen szívós természetü férfi s így súlyos sebeit valószínűleg ki fogja heverni, de jobb kezére nyilván nyomorék marad.

Tisztelettel

Bobrovits Lajos
m. kir. erdőör.

Tekintetes szerkesztő ur!

Szaklapunk, az „Erdészeti Ujság” elődje, az „Erdőör” hozzászámításával Isten kegyelméből és köszönet egyes derék és buzgó batjtársak felkarolásának most már az

totta el töle lakhelyemet s ennek jégzajlása miatt heteken keresztül nem mehettem át egy kis rendet csinálni, a gonoszok egész otthonosan érezték magukat s vigan dézsmálták a falu baromfiát, a tulajdonosok szemeláttára emelgetvén el azokat a legnagyobb részt bekerítetlen udvarokból s volt is mit hallgatnom, az asszonynéptől, midőn nagysokára a Duna szilárd jegén átrándulhattam. A havon talált rengeteg sok róka nyom igazatad ott az asszonyoknak s elhatároztam, hogy egy csapással véget fogok vetni a garázdálkodásnak.

Január vége felé járt az idő, közeledett a rókák párzásának az ideje, mely tudvalevőleg legalkalmasabb arra, hogy őket jó tacsók segítségével barlangjaikból kitessekelhessük s az eredmény gyakran bámulatos, mert egy-egy szuka után több kan is bemegy a lyukba.

Haza érve első dolgom volt egy szomszédos tolvárnemgyei városban lakó barátomnak írni, hogy a kitűzött napra szedje össze a czimborákat s korán reggel jelenjenek meg vadászterületem révházánál tacsóikkal egyetemben s kivált ne felejtsek otthon a Bolhást.

Igénytelen kinézésű kutyácska volt ez a Bolhás az ember első látásra semmit sem nézett ki belőle és mégis ő volt az egész környék tacsóinak a királya, illetve királynője amennyiben asszonyság volt ő kutya-sága. Sok tacsót láttam már életemben. szépet, jót, kitanítottat, de olyat, mely kitünőségében Bolhást csak meg is közelítette volna, eddig még egyet sem.

A kitűzött napon kora reggel a találka helyén vártam a czimborákat s nem hiába, mert azok csakhamar ott teremtek, megtöltve önmagukkal és a hozott elemőzsiákkal és pinczetokokkal két hosszúoldalas paraszt szekeret. Hatan voltak a derék férfiak.

Szívélyes kézszorítás, egy kis papramorgó s jóféle magyar paprikás szalonna bekebelezése után vig hangulatban indultunk kifelé a határnak, magunkkal vive a csőst, ki a dunaszéli hegyszakadékokban lévő minden rókalyukat ismert; hozzánk csatlakozott még az ottani tanító is, ki nagyon szenvedélyes vadász volt elbeszélései után ítélve, kit azonban soha sem láttunk löni valamit, abból az egyszerű okból, mert kapszlis két-

ötödik születési évfordulóját érte meg. Az ötödik évfolyamnak tiszta szivemből való üdvözlése mellett egyuttal megragadom az alkalmat, hogy hálákat adjak a Gondviselésnek, a miért egy önzetlen, a munkálkodásban kitartó és fáradságot nem ismerő, sőt még gyakran az anyagi áldozatoktól sem visszariadó bátor szaktársat adott nekünk szerkesztő ur személyében, ki az „egy mindannyiért és mindnyájan egyért” nemes eszmének életre keltésével céljául tűzte ki az erdészeti altiszti személyzet jólétének az előmozdítását. -

Az „egy mindannyiért” már megvan és már régen kellett volna a „mindnyájan egyért”, vizhangnak elhangzani! Igen, mert az „Erdészeti Ujság” az egyedüli, mely szelleménél és irányánál fogva az erdészeti altisztek ügyeivel törődik, azak jólétének előmozdításán fáradozik, miről mindenki meggyőződhetett, ki ezt a lapot és annak működését kezdettől fogva figyelemmel kísérte s hogy eddig nagyobb eredményeket felmutatni nem volt képes, annak oka talán éppen csak az, hogy azok, kiknek javán munkálkodik s érdekükben fáradozik, nem karolták föl eddig olyan mértékben, mint a milyenben azt megérdemli.

Ne ejtsen minket kétségbe az, hogy még számos sérelmeink nem találtak orvoslásra, hogy még mindig nem sikerült kivivnunk magunknak mindazt, mi hivatásunk és munkálkodásunk révén méltán megillet; a nagy eszmének soká kell vajudniok, míg azok megszületnek s míg az ige testté válik. Ne csüggedjünk mindjárt el, hanem vegyünk példát lapunk szerkesztőjétől, kinek erős lelkét az eddig tapasztalt keserű csalódások sem voltak képesek megtörni s ha ezt meg tesszük, ha őt munkájában úgy szellemileg, mint anyagilag támogatni fogjuk, az eredmény utóvégre is nem fog elmaradhatni.

Szakitanunk kell végtére azzal a nembánomsággal, mely talán egyedüli oka eddigi sanyaru helyzetünknek.

csövüjének mindig volt valami betegsége s nem vihette magával; úgy látszik, hogy ő csak akkor volt jó vadász, mikor magában járt, mert kalandjai mindig ilyen vadászatokról regéltek. Most is a tanítók általános szokásához híven hóna alá nyomott esernyővel s marékra szorított kampós bottal követte társaságunkat. A menetet egy fölfogadott ember zárta be, pórázon vezetve Bolhást és annak két fölött ivadékát.

Az előre kiküldött csősz csakhamar azzal a kellemes hírrel jött vissza felénk, hogy olyan lyukra bukkant, a melyekben több rókának kell bent lenni, mert befelé nagyon sok nyom vezet, míg kifelé egy sem.

A helyszínére érve azonnal meggyőződünk a csősz szavainak igazságáról s nem sokat teketóriáztunk, hanem körülállva a lyukat, abba gazdája az egyik fiatal tacsót bebocsátotta. A derék csemete nem habozott soká s bátran nyomult befelé, de csakhamar nyivákolva igyekezett kifelé; egyik fülén vérescseppek gyöngyöztek, nyilvánvaló tanuságául annak, hogy valamelyik róka

Ha ezt mindnyájan meg tesszük, reménylhetjük, hogy nekünk is

„Felvirrad még valaha,
Nem lesz mindig éjszaka! Csanádi.

A nagyvilágból.

Feszült kíváncsisággal lesi hazánkban minden lélek, hogy hová fog fejlődni Ausztriával való viszonyunk, mert a kiegyezésre vonatkozó tárgyalások, melyeknek célja megállapítani azt az arányt melylyel a két állam jövőre a közösa kiadásokhoz járulni jog, még mindig nem vezettek eredményre s nem lehetetlen, hogy utóvégre is az uralkodó bölcsesége lesz kénytelen dönteni ebben a kényes és nagyon fontos ügyben. A tárgyalások azon szenvednek hajtótörést, hogy az osztrákok az eddigi 31 százaléknál magasabb hozzájárulást kívánnak tőlünk, mit mi nem vagyunk hajlandók megadni, sőt vannak előkelő politikusaink, kik bebizonyítani iparkodnak, hogy eddigi hozzájárulásunk is túl magas.

A német császár immár utban van a Szentföld felé, hová Oloszország utbaejtésével utazik. Velenzében az olasz királyi pár nagy ünnepséggel fogadta a német császári párt, mely innen Konstantinápolyba, Törökország fővárosába megy a szultán látogatására s ezután fogja utját tovább folytatni. Konstantinápolyban a legmesszebbmenő övrendszabályokat léptették életbe, hogy a magas vendégek biztonsága veszélyeztetve ne legyen s ezért már a lázongásra mindig hajlandó örmények közül több százat elzártak s kilencz német anarchistát eltoloncoltak.

Nem csak Franciaország, de az egész világ sajtója most azzal az állítólagos összeesküvéssel foglalkozik,

megmarta a tapasztalatlan ifjut. Nosza rajta! gyorsan be a testvérit! Be is ment az derekasan, de éppen olyan sietve is tért vissza, mint társa, pedig ezek a kölykök már nem egy rókát ugrasztottak ki odujából s így valóban nagy veszedelemnek kellett ott bent lenni.

Látni kellett volna ez alatt az öreg Bolhást! Re-megett egész testében s olyan kérőn nézett gazdájára, olyan keservesen nyöszörgött, hogy az embernek meg-esett a szive rajta.

Nos, ha nem megy másképp, gyere ide Bolhás!

A gazdája lekapcsolta a lánczról s a derék állat pillanat alatt eltűnt szemeink elől a lyukban s a mi ezentúl történt odabenn, azt csak sejteni lehetett. Hirtelen olyan zsivaj támadt a föld gyomrában, mintha földrengés moraja hangzanék. Dobogás, nyivákolás, ugatás hangjai zagyva keverékben hallatszottak a lyuk szájából.

Most pillanatra elesöndesült a robaj s a lyuk előtt megjelent Bolhás össze-vissza marva, karmolva, csupa véresen; azt hittük, vége minden reménynek s

melyet több legmagasabb katonatiszt szőtt volna a köztársaság ellen. Úgy látszik, hogy van valami a levegőben, mert a francia trónkövetelő családok tagjai erősen tanácskoznak egymás közt.

Kinaországban ugyancsak rossz világ jár azokra a hivatalnokokra, kik a haladó párthoz tartoztak; ezeket nem csak hivatalaiktól, de elég sűrűn fejeiktől is megfosztanak, de nem csak ezeknek rossz a soruk, hanem veszedelemben forognak az ott lakó európaiak is és ha a hatalmak nem szállítják oda azt a néhány katonát, eddig már talán valamennyit legyilkolták volna.

Hasznos tudnivalók.

Miért adjunk szecskát a marhának? Arra, hogy az eledel jól megemésztődjék, szükséges, hogy jól megrágva s nyállal vegyülve kerüljön a gyomorba, hol azután a gyomorsav, a belekben pedig az epe végleg főlemészti s a tápláló anyagok átmennek a húsba, vérbe, csontba. Az az eledel, amely megemésztetlenül kerül az ürülékbe, semmi hasznát sem hajt és kár volt azt az állatnak odaadni. A répát, burgonyát jó szecskával elegyítve adni a marhának, mert így addig forgatják szájukban, míg jól elegyült a nyállal s így nyelik le. A szecska csiklándja a száj nyálmirigyait s ez által a nyálnak nagyobb kiválását idézi elő. A szecskának még az is nagy előnye, hogy ennek fölívágva a kevésbé értékes terményeinket, melyeket különben a marha meg sem nézne, jól elhasználhatjuk. A szénát is jobb szecskával, mint egész szalmával vegyíteni, mert az egészben hagyott szalma közül a marha kiválogatja a szénát, a szalmát pedig ott hagyja.

Liba és kacsa dög. A libáknál és kacsáknál gyakran előforduló dögnök oka az, hogy nincs elegendő folyóvizük a fürdésre. Sok udvarban azzal a pocsolával kell megelégedniük, melyet a kút mellett készítenek számukra s mely rendesen tisztátalan, mert ebbe gyülemlik az udvarnak minden piszkossága, trágyalé stb. Nagy hőségben a libák és kacsák fejein megszámlálhatlan apró féreg támad, mely azután füleiken át agyvelejükbe jutva, megöli őket. Ezt a betegséget könnyen meg lehet ösmerni, mert ilyenkor fejeiket rázogattják, elvesztik étvágyukat, mindig ihatnának, de ha friss vízhez nem jutnak, 24—48 óra alatt elpusztulnak. Ennek a bajnak úgy vehetjük elejét, ha valami mélyebb edénybe vizet helyezünk el az udvaron, ebbe pedig egy darab sót teszünk; ebbe a vízbe naponként legalább kétszer kell a libák és kacsák fejeit bedugni.

Jó a baromfinak még sós moslékot is adni, melybe azután — az alul került ételmaradékok után kutatva — maguk is bele meritik fejeiket; ez a tyúkok részére is nagyon hasznos.

Az eczet penészedését úgy akadályozhatjuk meg, ha fölforraljuk és rövid ideig forni hagyjuk. A forralás által elpusztulnak az eczetben levő penészgombák csirái s így azt hosszú időn át tisztán eltarthatjuk.

Különfélék.

Halálozás. Gyurász István kalocsai érseki uradalmi erdőőrt s lapunknak és ügyünknek buzgó és kitartó hívét sulyos csapás érte. Mult hó 5-én hunyt el ugyanis hú élettársa, kivel 21 éven át élt a leg-

ez sem merészkedik be többé a lyukba s gazdája már éppen megindult, hogy majd biztatja, de erre nem volt semmi szükség, mert amint egy kis levegőhöz jutott, ismét összeszedte magát s dühösen rohant be a lyukba.

A puskák remegtek kezeinkben a nagy izgatottságtól. No most! . . . No most! . . .

Bumm! eldördült most az első lövés és az elsőnek kibujt ravaszdi ott hempergett, végvonaglásában pirosra főstve a havat.

Most már egymást követték a lövések s rövid pár perc alatt nem kevesebb, mint hét róka feküdt elterülve a lyuk körül és Bolhás még most is bent van a lyukban, még most is kihallszik a viaskodás zaja. Mikor lesz már vége?

Képzeltető izgalommal vártuk a következő rókát, mert nyilvánvaló volt, hogy ez a legerősebb s legtovább győzi a földalatti harczot derék támadójával; szinte féltettük már Bolhást, hogy végre is kimerül a hosszas küzdelemben s áldozatul esik szenvedélyének, de aggodalmunk hiábavaló volt, hiszen csak ő maradt a győztes.

Kibujt végre a vén ravasz és sebes iramodással rohant ki az első talált résen s most olyas valami történt, ami szinte hallatlan a vadászatok krónikájában.

Gyors egymásutánban tizennégy lövés dördült el a menekülő után, mind olyan kezekből, melyek a földobott krajezárt bármikor eltalálták s a vén kan róka mégis elhordta az irháját, azaz talán nem is azt, hanem csak a bőrit, mert az irhát a sok lövés szinte leberetválta róla, de nem soká örülhetett szabadulásának, mert pár nap múlva a csósz megdermedve találta meg pár ezer lépésnyire a lyuktól; állítása szerint a vén ravasz egész teste rostává volt lődözve.

Az egész multság alig tartott rövid félóráig s legjobban mulatott a tanító úr, ki annyira nevetett, hogy csodálatos módon még a nadrágja is beleizzadt, vagy mi más esett meg vele.

Délig még két rókát bujtattak ki a fiatal tacsók, melyek szinte beszámoltak bundáikkal s a nap hőse, az öreg Boltás sivenes átengedte nekik ezt a dicsőséget.

Tacsók születnek, tacsók hálnak azon a vidéken, de Bolhásnak párja csak nem akad s élni fog sziveinkben annak emléke, míg csak egyikünk is él a kompániánkból Bolhás is, derék gazdája is már régen olyan helyre költöztek, hol nincsenek rókák

Isten nyugosztalja szegényeket!

boldogabb házasságban. Az Istenben boldogultat 17 havi hosszú szenvedés döntötte sirba. A fájdalomtól mélyen lesújtott férje és három árvája siratja halálát. Isten véghetlen kegyelme vigasztalja őket!

Pókhálóból készült selyem. Nemrég a francia etomológiai társaság megkapta az első, pókhálóból szőtt selyemszövetet, a melyet egy Georges Rikhard nevű ur küldött Madagaszkár szigetéről. Ezt a selymet a szigeten található nephila nevű pókfaj vékony szálaiból szövik, a selyem színe sárgás, aranyfényű. Állítólag úgy készül, hogy a nephila-pók potrohából kihúzzák a hosszú, finom szálakat, a melyeket aztán rögtön orsóra csavarnak.

Dráma a pusztai csárdában. Esztergom mellett a kenyérmezői puszta csárdájában a korcsmáros, Farda József gyilkos merényletnek lett az áldozata. A korcsmáros felesége viszonyt folytatott a kocsisával. — Biztatására a kocsis belopódzott éjjel a korcsmáros szobájába. Farda mély álomban volt, mikor a kocsis felesége jelenlétében egy hatalmas vaskapocscsal bezúzta a koponyáját. A szegény ember nem is ébredt fel többé álmából. A hűtlen asszony és a gyilkos most kihurczolták a holttestet, de gaz munkájuk felébresztette a ház tulajdonost, Csuplics Emil esztergomi görög-katolikus lelkészt. Az ősz lelkész rosszat sejtett s revolveréből többször kilőtt az ablakon. A puszta népe erre összecsoódult a csárda körül s mindjárt elfogták a gyilkosokat, a kik nem tagadják tettüket.

A fekete ruhás látogató. A szászrégeni járásbíróság börtönéből, megszökött egy rablógyilkos, Györffy Mózes. A szökött rabnak veszedelmes híre volt a környéken és a lakosság körében nagy riadalmat keltett a szökés. mert tudták, hogy a haramia előbb-utóbb elkövet valamit. Így is történt. A Besztercéhez közel levő Szász-Zsolna nevű község evangélikus lelkésze ugyanis a minap négy ökröt adott el a vásáron. Ezt valahonnan megtudta Györffy. Másnap a plébánia előtt fogat állott meg, melyből egy talpig feketébe öltözött uriember szállt ki. A lelkész udvariasan elébe sietett vendégének és bevezette házába. Alig hogy egyedül maradtak, a fekete ruhás látogató revolverét a lelkész mellének szögezte és bemutatta magát:

Györffy Mózes vagyok. Röviden végezzünk, mert nincs időm. Ön tegnap ökrökért pénzt kapott — adja azt rögtön át. Figyelmeztetem, hogy egy hanggal se merészeljen zajt csapni, mert különben baj lesz.

A megrémült lelkész szó nélkül átadta az ökrök árát, mire a haramia elhajtatott. A lelkész csak másnap jelentette föl a dolgot a hatóságnál, mely most tüve teszi Györffy Mózesért az egész környéket.

Százhuszesztendős ember. Milliók között, ha egy akad olyan hosszú életű ember, mint Jurics Antl parasztgazda volt, ki a minap halt meg Dreanice modrunemegyeyi községben. Százhusz esztendeig élt a gazda és utolsó éveit sem tette keserűvé betegség, vagy az öreg korral járó gyöngeség: még néhány héttel ezelőtt künn dolgozott a földjén. Az idő legjobban megviselte a

fogát, úgy, hogy a 100-dik esztendő után kihullott valamennyi. Két esztendővel ezelőtt aznnban egyszerre új foga kezdett nőni. Napjait munkával töltötte, halála csöndes, fájdalom nélküli volt.

A munkás elefántról. Az elefánt közmondásos ügyességét Sziámban, Kelet-Indiában, Birmában ma is sokféle munkára használják fel. A tanult elefánt, hogy vezetőjét magas hátára segítse, a vezető szavára fölemeli egyik lábát, s a vezető e természetes zsámolyról könnyen a hátára vagy a fejére juthat. Ha valami óriási fatörzset kell az erdőben más helyre, pl. a fűrészmalomhoz szállítania agyaraival hengeríti avagy eléje fogatva vonja. A kisebb törzseket agyarára veszi s ormányával átfogja. Az állat egy-egy gerendát a farakás mellé czipel, leteszi, azután egyik végét fölemeli, a rakásra fekteti, a másikat pedig, mely a földön nyugszik, megfogja és diadalmas tekintettel, pontosan helyére rakja. Ha nem áll elég rendesen agyarával mekböki vagy ormányával tovább huzza, azután még egy pillantást vett rá, mintha goudolná, no, így már jó lesz. Ceylon szigetén a kömiveseknek segít az elefánt munkájokban. A mészvakolattal bekent nagy kődarabra másikat tesz; bírálhatja vajjon megfelelő-e és ormányával vagy agyarával kissé jobbra is meg balra is lökögeti mindaddig, míg tökéletesen a helyére nem illik. Brit-Indiában elefánt vontatja a tűzértség ágyuit. Vadászatban is gyakran alkalmazzák őket. Nagy hajtóvadászatokon az ő hátukról lövik a vagyonos angolok a tigris és más vadat. A mysorei maharadsa családjában tartott lakodalom alkalmával az ünnepi közönségnek új alkalmi meglepetésül 12 négyzet lábánál nagyobb területű (12 m²), fényüzéssel ékesített színpadot helyeztek két elefánt hátára, melyen diszes öltözetű tánczosnők tánczoltak, fáklyák világánál, bengáliai tűz fényében. Az elefánt hátán színre került ballet igazán fényes bizonyosságot tesz arról az engedelmességről, melyre ez állatok rátaníthatók. Vajjon mi az ára az ilyen szolgálatokra beváló elefántnak? Az agyaras himek, melyeket teherhordásra idomítanak 2500—4000 frankon kelnek; a nőtény az ereje teljességében levő him árának körülbelül felét éri. Életkoruk közepes ideje 100 esztendő; a fiatalokat 25 éves koruk táján fogják komoly munkára. Midőn 60 éves korukban fejlődésük tetőfokát elérik, három tonnányi súlyt bírnak hordozni, agyaraikkal pedig egy tonnát emelnek. Az elefánt óránként alig halad tovább ötödfél kilométernél; ha azonban erejét kifejti, gyorsan halad, ugyanannyira hogy a vágató lóval vesérnyez.

Hova pályázzunk? Szolnok-Doboka vármegyében rendszeresített egyik kerületi erdőőri állomás megüresedvén, annak betöltése végett pályázat hirdetik.

Ezen állomással 250 frt évi fizetés, 40 frt lakpénz és 60 frt lótartási átalány van egybekötve.

Pályázni óhajtok félhivatnak, hogy az 1897. évi XXXI. t. cz. 37. §-a értelmében fészerezelt folyamodványait folyó évi október hó 31-ig a vármegye köz-

igazgatási erdészeti bizottságához nyujtsák be. Szolnok-Doboka vármegye közgazgatási erdészeti bizottságától.

Deesen, 1898. évi szeptember hó 11-én.

Id. br. Bornemissza Károly főispán.

Méhek nélkül nincs gyümölcs. Azt, hogy a méhek milyen sok hasznat hajtanak a velük bálni tudónak, mindenki tudja, azt azonban már kevesebben fogják tudni, hogy gyümölcstermésünket is legnagyobbbrészt ezeknek az apró szorgalmas állatkáknak köszönhetjük. A méhek ugyanis azok, melyek méz után való röpködésük közben a virágok termékenyítő porát egyikről a másikra elhordják. Bizonyosság erre, hogy Ausztráliában több telepes nagy gyümölcsösöket telepített s ezek daczára annak, hogy a fák buján nőttek, gazdagon virágoztak, meddők maradtak, mignem egy német telepítvényes méheket hozott telepjére. Az eredmény meglepő volt, mert ennek a telepesnek, de a szomszédosoknak a fái is már az első évben dús termést hoztak. A tapasztalat után mindjobban terjedt a méhtenyésztés és ma már úgy ez, mint a gyümölcstermelés gazdag jövedelmi forrássá lett Ausztráliában.

Tilos a hamisítás. Az angol nőknek nagy híruk volt eddig, hogy nem korrigálják a Teremtőt; más szavakkal, a bájakat, a miket a mostoha természet megvont tőlük, nem igyekeztek mesterségesen pótolni. Kiderült azonban, hogy az angol asszonyok szükségből faragták az edényt, melynek világhírüket köszönhetik. Az angol parlament ugyanis 1770-ben határozatot hozott, a mely szerint minden asszony, leány vagy özvegy-asszony, a ki álhajak, álcshipők és egyéb ilyen hamisítványok segítségével ő brit felségének bármelyik alattvalóját elszédíti vagy elcsábítja: boszorkányokkal hasonló eljárás alá kerül, házasságát pedig megsemmisítik és érvénytelennek nyilvánítják. A boszorkányokat akkoriban még máglyára ítélték; az angol asszonyoknak azonban volt magukhoz való eszük és nem „hamisítottak“.

Hajótörés az Atlanti oczeánon. Londonból hajókatasztrófa hírért küldik. Az Atlanti szállító vonal Mohegan nevű gőzöse az Atlanti oczeánon a Lizard-foknál hajótörést szenvedett és elsüllyedt. A Mohegan gőzös a mult csütörtökön indult el Londonból New-Yorkba. Pénteken este az utasok éppen vacsoránál ültek, mikor egyszerre iszonyu recsegés-ropogás hallatszott. Valamennyien a födélzetre rohantak és ekkor látták, hogy a hajó sziklába ütdődött. A hajó oldalán óriási rés támadt, a melyen oly gyorsan tódult be a víz, hogy a hajó husz percz mulva elsüllyedt. Hogy hány utas volt a hajón, azt még nem tudják bizonyosan, de igen kevesen menekültek meg. Az Atlanti hajótársaság azt állítja, hogy az utasok száma 53, a legénységé 30 volt. Más hírek szerint 80 utas volt a hajón, köztük egy Grumbrecht nevű német asszony, kinek nyoma veszett. A matrózok közül tizenhatot egy

sziklán találtak meg életben. A katasztrófából összesen 46 ember menekült meg.

A gondatlanság áldozata. Ungvárt állomásozó 65 gyalogezred közös hadseregbeli Ferencz József lak-tanyában tegnapelőtt délben egy megrendítő eset játszódott le, a melynek egy derék, kötelességtudó katona lett szerencsétlen áldozata. A nevezett ezred 13-ik századának egyik legénységi szobájában Bacska Gyula halászi születésű cs. és kir. közös hadseregbeli őrmester foglalatostkodott az ebéd előtt, mikor ugyanott a napos káplár egy szolgálati forgópisztolyal játszott, a nélkül, hogy előbb a szabályok értelmében a pisztolyból a tölényeket kivette volna. Alig fogott a pisztoly babrálásához, a forgópisztoly a káplár kezében elsült és egyenabban a pillanatban a közelben levő Bacska őrmester egy jajkiáltással lerogyott. A meg-rémült káplár a fegyvert ellökve magától az őrmester-hez ugrott, hogy felsegítse, de haszontalan, mert a golyó éppen szíven találta és azonnal szörnyet halt. A lövésre a kaszánya inspekciósai mind berohantak, de már csak a szomorú tény felderítésére szoritkoztak, az őrmesteren segíteni nem lehetett. A megrémült káplár, ki önkénytelenül lett bajtársának a megölője, az egész dolgot a valóságnak megfelelően bevallotta, most vizsgálati fogságban van, hol lelkifurdalások közt várja mély rezignációval, a gondatlanság folytán okozott emberölés miatt a büntetését. A most bevonult ujoncokra mély benyomást tett az eset, mely a szolgálati szabályok megszegéséből eredt. A zászlóalj parancsnoksága távirati uton étresítette a szerencsétlenségről az őrmester szülőit, kik másnap délben érkeztek meg az őrmester jegyesével és kikisérték az örök nyugvó helyre. A tragikus halált szenvedett katona temetése másnap délután volt teljes katonai pompával, melyen a közönség is nagy számban vett részt

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradszky Emil.

Pályázat erdőőri állásra.

Kendeffy A. utódok malomvizi uradalmánál betöltendő egy erdőőri állás, mellyel 264 frt készpénz, természetbeni lakás konyhakerttel, házhoz szállított 16 km. tűzifa, két kat. hold szántóföld, két szarvas-marha részére nyári legelő, egy öltözet ruha, cipő, kártételek egy harmada és esetleg lődíj javadalmazás van egybekötve.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a saját kezüleg irt kérvényeiket, melyben korukat szakképzettségüket, eddigi szolgálatukat és nyelvismereteiket igazolni tartoznak, az alólirt hivatalhoz legkésőbb 1898 év október hó 30-ig beterjesszék. Pályázók kötelesek bemutatkozásra önköltségükön megjelenni.

Malomviz u. p. Hátszeg, 1898 év szeptember 30.

Kendeffy uradalom erdőhivatala.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott
a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre
megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.
Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.